

A bibliográfiai számbavétel Németországban

FABIAN, Claudia

Claudia Fabian: Il controllo bibliografico in Germania c. cikkét (Bollettino AIB, 44.vol. (2004) 1.no. 9-18.p.) Mohor Jenő tömörítette

A háttér

A szövetségi államszervezetű Németország tudományos könyvtárai a szövetséges államok kompetenciájába tartoznak. Németországnak soha nem volt úgy nemzeti könyvtára, mint pl. Franciaországnak. Általában azt mondjuk, hogy három könyvtár alkotja „virtuális nemzeti könyvtárunkat”.

A *Staatsbibliothek zu Berlin* (SBB), keleti és nyugati szekcióinak 1992-es újraegyesítése után ma tízmillió példányos állományával a legnagyobb könyvtár Németországban. Fenntartója a *Stiftung Preussischer Kulturbesitz*, melyhez minden szövetségi állam anyagi hozzájárulását adja.

A *Deutsche Bibliothek* (DDB) – melybe 1990-ben egyesítettek újra a két háború utáni intézményt – Frankfurtban és Lipcsében, zenei részlege Berlinben működik. Az Unesco meghatározását figyelem-

be véve ez az „igazi” nemzeti könyvtár, hiszen valamennyi német államtól 1913 óta kap kötelezpéldányokat, és gondolza a *Deutsche Nationalbibliographie* kiadását. Keretében működött 1990–2003 között az IFLA UBCIM irodája, illetve itt kap majd helyet az *Alliance for Bibliographic Standards* a nemzeti könyvtárak igazgatói konferenciájának ICABS projektje keretében. A DDB a német katalogizálási szabályzatok és csereformátumok gondozásáért is felelős. Nemzeti könyvtárnak tekinteni nemcsak bibliográfiai feladatai és eredményei, és nem is csak az elektronikus források hosszú távú megőrzése iránti aktuális érdeklődése miatt indokolt, hanem mert gyűjteményének legfőbb része a nemzeti kiadói termésre korlátozódik. A könyvtárt ugyanis – melyet ma a német állam irányít és tart fenn – a német könyvkereskedők alapították.

A harmadik intézmény a *Bayerische Staatsbibliothek* (BSB) – a bajor állami könyvtár – Münchenben. Gyűjteménye a berlini után a második. Egy székhelyű, valódi állami könyvtár, melyet a bajor állam tart fenn, és – nemzeti feladataira tekintettel – a *Deutsche Forschungsgemeinschaft* támogat. A bibliográfiai ellenőrzés világában a BSB felelőssége elsősorban a történelmi múltra vonatkozik. Fontos helyet foglal el a katalogizálás és a gyűjteményépítés terén is, ez utóbbi esetben nemcsak a bajor kötelempéldányok miatt (München a német kiadói termés legfontosabb városa), hanem jelentős külföldi gyűjteményeit¹, történelmi, francia, olasz, kelet-európai, zenei és régi könyv vonatkozású beszerzéseit is tekintve.

Ezek a „virtuális nemzeti könyvtárak” képezik számos UBC-tevékenység alapját, melyek a legkülönbélebb, és mindig új partnerekkel valósulnak meg: egyetemi, állami, más tudományos könyvtárakkal, központi katalógusokat létrehozó szervezetekkel; különféle hivataloktól, de különösen a *Deutsche Forschungsgemeinschaft*tól kapva anyagi támogatást. A német könyvtárak közötti együttműködésnek nincsenek formális korlátai. A partnerek kiválasztása az egyes feladatokhoz lehetőségeik vagy gyűjteményük alapján történik. Az együttműködő csoportok soha nem ugyanazok, és ha kívülről ezt nehéz is megérteni (de belülről is: hosszú listákat kell átnézni, hogy megtudjuk, egy-egy munkálatba mely intézmények kapcsolódtak be), mindez nagy nyitottságot, erős elkötelezettséget, közös gondoskodást, és széles körű elterjedést biztosít ezeknek a kezdeményezéseknek.

Elvek, szabályzatok, formátumok

Németországnak saját katalogizálási szabályzatai vannak, a nemzetközi elveken alapuló *Regeln für alphabetische Katalogisierung* (RAK), a *Regeln für den Schlagwortkatalog* (RSWK), és egy német csere-

formátum, a *Maschinenlesbares Austauschformat für Bibliotheken* (MAB). A nemzeti bibliográfia és a központi (közös) katalógusok ezeket a szabályzatokat alkalmazzák.

A legutóbbi években igen élénk vita folyik a katalogizálás szabályainak jövőjéről. A katalogizálók közösségének három dolog jár a fejében, amikor a fejleményekről vitatkozik: egy erős nyomás a szabályzatok internacionalizálása irányába, a gépesített katalógusok korszerű lehetőségei figyelembe vételének igénye, és a betűrendes (szerzői) és tárgyi katalogizálás összehangolásának kívánalma. Sajnos, e három cél mindig ellenkező irányba mutatott. 2001 decemberétől került első helyre a német szabályzatok elhagyása és az AACR2-re való áttérés gondolata. 2002 novemberében kezdődött meg a DDB által vezetett, és valamennyi érdekelt (a közös katalógusok, közönyvtárak, állami könyvtárak, szakkönyvtárak stb.) szakértő képviselőiből álló szabványbizottság által koordinált munka, az *Umstieg auf internationale Formate und Regelwerke* című tanulmány elkészítésére. Célja a nemzetközi szabályzatokra és formátumokra (MARC21, AACR2) való áttérés megvalósíthatóságának és költségeinek megállapítása. A tanulmánynak nemcsak a szabályzatok és a formátumok minőségével kell foglalkoznia, hanem elmélyíteni az ismereteket egy ilyen fontos váltás módszereiről, körülményeiről, különböző forgatókönyveiről és költségeiről, illetve a váltás gondolata elvetésének lehetőségéről. Mivel a megvalósíthatósági tanulmány még nem produkált megvitatható következtetéseket, a jövő nyitott. A német katalogizáló közösségek melegen támogatják a szabályzatok további összehangolását nemzetközi szinten, mivel lényeges átdolgozás nélkül szeretnék újrahasznosítani a különféle nemzeti forrásokból származó rekordokat.

A bibliográfiai számbavétel kurrens formái

A nemzeti bibliográfia

A német nemzeti bibliográfiát a Deutsche Bibliothek állítja elő. Minden Németországban publikált kiadvány és a külföldi német kiadványok (köztük az elektronikus kiadványok, mikroformátumok, audiovizuális dokumentumok, zenei nyomtatványok, hangfelvételek, térképek, doktori tézisek) leírásainak géppel olvasható rekordjait terjesztik, s ezek kerülnek be valamennyi német közös katalógusba. Mindannyian ezeket a rekordokat használják katalogizálásra. A nemzeti bibliográfia valamennyi rekordja (1945-től 2002 februárjáig) 2003 óta DVD-n is hozzáférhető. Igen jelentős forrásról van szó, különösen a katalógus-konverzió tekintetében, melyet minden nagyobb könyvtár (melyek gyűjteménye nagyrészt a második világháború utáni anyagra koncentrálódik) mostanában végez. A német nemzeti bibliográfia használja és gazdagítja is az összes nemzeti *authority file*-t, s ennek megfelelően nagy befolyással van a szabályzatok és a formátumok összehangolására. Szó van a kötelespéldány-jogú más könyvtáraknak a nemzeti bibliográfiai célú leírások elkészítésébe való bevonásának lehetőségéről is. Helyi szinten vannak olyan regionális bibliográfiák, melyek használják a nemzeti bibliográfia rekordjait, s ugyanakkor azok adják a cikk-rekordokat, és felelősek a régióra vonatkozó külföldi anyagért.

A periodika-adatbázis: Zeitschriftendatenbank (ZDB)

A periodikumok német adatbázisának fontos szerepe van Németországnak az UBC-hez való közeledésében. Összesen 4300 könyvtár regisztrálja periodikumait és folytatásos dokumentumait ebben a kollektív adatbázisban. Egyetlen bibliográfiai

rekord van, az adott periodikummal rendelkező valamennyi könyvtár lokalizációs adataival. Az adatbázis egymillió címet tartalmaz (az első periodikumoktól, minden nyelven és minden országból) és ötmillió-hatszázezer lelőhely-adatot. E katalogizálási szempontból nem egyszerű és kurrens anyag az osztott katalogizálásnak kitűnő eszköze, mely rekordjainak frissítéséről az SBB egy munkacsoportja gondoskodik. Ez a szoros szerkesztési ellenőrzés magas szintű minőséget garantál. A könyvtárak olyan formátumban adják meg periodikumaik adatait, mely később átfordítható a MAB formátumára. A periodika-állományok leírásának tartalma és struktúrája a könyvtárközi kölcsönzés és a „*document delivery*” céljait is szolgálja. Ami az elektronikus periodikumokat illeti, szoros összeköttetésben áll a ZDB és az *Elektronische Zeitschriftenbibliothek* (EZB)², ami az elektronikus dokumentumokhoz való hozzáférést biztosító országos adatbázisnak tekinthető. Jelenleg közös katalógusainkban két rekordja is lehet periodikumainknak: egy a DDB-é, másik a ZDB-é. Még különbözők is lehetnek, mert mindkét intézmény ugyan azt a katalogizálási szabályzatot (RAK) alkalmazza, de a névváltozáson átessett periodikumok („*split titles*”) esetében eltérő módon. A DDB mint nemzeti ISSN központ még egy szabványt alkalmaz.

A ZDB szorosan kötődik az egységesített besorolási állományokhoz, különösen a testületekéhez, és előállítója a könyvtárnevek fájljának. A ZDB adja az együttműködő könyvtárak kódszámait, és gyűjti a könyvtárközi kölcsönzési információkat.

A közös katalógusok

Németországban a periodikumok katalogizálása a ZDB, a nemzeti gyűjtemény katalogizálása pedig a DDB segítségével történik. Valamennyi rekord bekerül a hat német közös katalógusba (*GBV – Gemeinsamer Bibliotheksverbund der Länder Bremen, Hamburg, Mecklenburg-Vorpommern, Niedersachsen, Sachsen-Anhalt, Thüringen; HBZ –*

Hochschulbibliothekszentrum des Landes Nordrhein-Westfalen; HeBIS – Hessisches Bibliotheks Informations System; SWB – Südwestdeutscher Bibliotheksverbund; KOBV – Kooperativer Bibliotheksverbund Berlin-Brandenburg; BVB – Bibliotheksverbund Bayern), és minden tudományos könyvtár ezek valamelyikében katalogizál. Jelenleg négy integrált könyvtári rendszer működik ezekben, számuk várhatóan kettőre (esetleg háromra) csökken a következő évben. A katalógusok a kollektív katalogizálás különböző filozófiái alapján épülnek, és különböző módon integrálják a külföldi adatbázisok (elsősorban a *Library of Congress*, *OCLC*, *Casalini*, *Blackwell stb.*) felhasználásával „derivált” rekordokat. A német leírási szabályzatok és az azonos csereformátum általános használata, valamint a nemzeti az egységesített besorolási adatok kiterjedt alkalmazása a rekordok tartalmának és struktúrájának magas szintű összehangoltságát eredményezik. A rekordok – a MAB-on alapuló Z39.50 kommunikációs protokollnak köszönhetően – számos portálról elérhetők. Nemzetközi tekintetben jelenleg a *Karlsruher Virtueller Katalog* tűnik a legértékesebbnek, de több más kollektív katalógus is nyújt olyan szolgáltatásokat, melyek bibliográfiai, illetve könyvtárközi kölcsönzési szempontból igen hasznosak, mint pl. a bajor közös katalógus által gondozott *Gateway Bayern*.

Régi könyvek bibliográfiai számbavétele

Németországnak nincs 1911 előtti nemzeti bibliográfiája. A retrospektív bibliográfiai ellenőrzés az 1970-es évek elejétől – és a katalógusok gépesítésének gyakorlattá válásával még inkább – a német könyvtári világ érdeklődésének elsődleges tárgya. A *Deutscher Gesamtkatalog*³ álma (és mániája) túlélte a második világháborút.

Az ősnymotatványok katalogizálásáról most nem ejthetünk szót; az 1500 utáni nyomtatványok feldolgozását – amit a Deutsche Forschungsgemeinschaft gondoz – két alap-koncepció vezérli:

- ☉ valódi nemzeti bibliográfiákat létrehozni a Németországban, vagy német nyelvterületen, (vagy német nyelven) nyomtatott könyvekről;
- ☉ géppel olvasható formátumra konvertálni az 1850 előtti anyag rekordjait, melyek tizenöt jelentős történeti állománnyal rendelkező könyvtár állományán alapulnak, oly módon, hogy a szétszórt kulturális örökség komplett listájává váljon. Ezek a rekordok a konverzióért felelős könyvtárt érintő közös katalógusban is rendelkezésre állnak, és elérhetők a *Karlsruher Virtueller Katalog*on, illetve a Z39.50 protokoll révén más portálokon keresztül.

A Bayerische Staatsbibliothek partner mindkét kezdeményezésben. Kéziratos katalógusa az első egyike volt, amelyet konvertáltak, a göttingeni katalógussal együtt. A BSB 1969-ben kezdte meg a német nyelvterületen megjelent 16. századi nyomtatványok katalógusát gondozni (*Verzeichnis der im deutschen Sprachbereich erschienenen Drucke des 16. Jahrhunderts* – VD 16), melyhez később a wolfenbütteli, majd 1990-től a gothai könyvtár csatlakozott. 1983 és 1995 között huszonkét kötet jelent meg, bennük mintegy 90 000 kiadvány leírásával (és három kötetnyi mutatóval). A VD 16 gépesítés nélkül indult, szabályzatát tekintve a háború előtti német szabályok (a porosz instrukciók) és a RAK között. Mindez ma részben egy online katalógusba került át, a tulajdoni információkkal együtt. 25 000 rekordot tartalmazó szupplementuma géppel olvasható, azonban a nyomtatott kötetek gyakorlatát követi, így egy speciális, helyi MAB-formátumot alkalmaz. A rekordok a BSB honlapjáról érhetők el. 1996-tól a BSB vállalta a felelősséget a VD 17 (a német nyelvterület 17. századi nyomtatványainak katalógusa) létrehozásáért, mely projektben kilenc könyvtár működik közre. A BSB gyűjteménye igen

gazdag 16. és 17. századi kiadványokban, így ideális helye a kézbevétele alapján történő UBC szintű rekatalógizálásnak. Ugyanakkor ezek a bibliográfiák lényegesen nagyobb kiterjedésűek és értékűek, hiszen együttműködésen alapuló projektek. A VD 17 közreműködő könyvtárai mint különálló katalógizáló egységek dolgoznak, de ugyanazt a formátumot használják, ugyanazokat a szabályokat alkalmazzák, és a jelenleg Göttingenben működő közös adatbanknak dolgoznak. A VD 17 egy modern bibliográfia, mely gépesített katalógizáláson alapul, a RAK-ot alkalmazza, és használja a személynevek országos *authority file*-ját. Digitalizált képeket tartalmaz a címlapokról és a kulcsfontosságú oldalakról.

Mind a VD 16, mind a VD 17 kurrens bibliográfiai munkálatot jelent. Nem lévén egyetlen olyan könyvtár, mely mindezeket a könyveket összegyűjthetné, minél több könyvtár működik közre, annál nagyobb az esély a teljességre. Ezt igen világosan láthattuk az újraegyesülés után a keletnémet könyvtárak jelentős hozzájárulása kapcsán a VD 16-hoz. Ugyanezt tapasztaljuk egy lengyel mikrofilm-projekt esetében a német anyagról, melynek segítségével számos a VD 16-ban még le nem írt kiadást sikerült azonosítani. A német könyvtárak érdekeltek e bibliográfiák megnyitásban a külföldi hozzájárulás előtt is. A VD 16 és 17 számai akár e kiadványok szabványos kiadványszámai is lehetnének.

Lesz valamikor VD 18, sőt, akár VD 19 is? Lehetséges, de a technikai helyzetkép, az anyagok, és a retrokonverziós projektek nyomán létrejött bibliográfiai rekordok újrahasznosítási szintje egészen más megközelítést indokol az esetleges ilyen katalógusok esetére.

A régi könyvek bibliográfiai számbavételét erősíti a Deutsche Forschungsgemeinschaft által támogatott beszerzési politika, a *Sammlung deutscher Drucke* (a német nyomtatványok gyűjteménye) is. Az 1913 előtti német kulturális örökség összegyűjtésének feladatán további három könyvtár (Wolfenbüttel,

Göttingen és a Stadt- und Universitätsbibliothek Frankfurt) osztozik, így hatan alkotnák a régi könyvek egyfajta virtuális nemzeti könyvtárát.

A besorolási adatállományok

Az *authority file*-ok a bibliográfiai számbavétel jelentékeny, és egyre elterjedtebb elemét alkotják. Németországban három országos szintű van, mindháromnak a Deutsche Bibliothek ad otthont. Időrendben első a testületeké, második a tárgyszavaké, harmadik a személyneveké. Mindháromat használják a nemzeti bibliográfiában és a kollektív katalógusokban, még ha az integráció különböző fokain is.

Németországban egy *authority file* használata egy katalógizálási rendszeren belül általában azt jelenti, hogy az *authority* rekordot és a bibliográfiai rekordot az ID-szám köti össze. Valamennyi rendszer tartalmazza a teljes országos *authority file*-t, oly módon, hogy nincs valamennyi rekord bibliográfiai rekordhoz kötve. A regionális rendszerek leg többjében az *authority file* olyan saját (regionális) *authority* rekordokat is tartalmaz, amelyek (még) nincsenek az országos fájlba integrálva. Az országos fájlok köteget frissítését úgy kerülik el, hogy csak néhány közreműködő könyvtár kezelheti a fájlokat. Évek óta tervezik egy olyan interfész készítését, hogy a résztvevő könyvtárak egyszerre, online hozzassanak létre rekordot saját rendszerük és a nemzeti fájl számára.

A testületi nevek: Gemeinsame Körperschaftdatei (GKD)

A testületi neveké volt Németországban az első *authority file*. Megszületése a párizsi elvek elfogadásának és bevezetésének következménye, a porosz instrukciók ugyanis a testületi neveket nem tekintette besorolási adatnak. (A testületi szerzőség kér-

dése talán az egész német katalogizálástörténet egyik legvitatottabb területe.)

A GKD, mely kb. 934000 testületekre vonatkozó rekordot tartalmaz, első ízben a periodikumok adatbázisához jelent meg. Ma valamennyi közös katalogizálási rendszerbe beépült, így elmondható, hogy e meglehetősen bonyolult anyag rekordjainak felhasználása Németországban magas szinten van. A GKD a Staatsbibliothek zu Berlin, a Deutsche Bibliothek és a Bayerische Staatsbibliothek közös projektjének eredménye, melyhez 1997-ben az *Österreichische Nationalbibliothek* is csatlakozott, így valódi nemzetközi teljesítménnyé vált.

A tárgyszavak: Schlagwortnormdatei (SWD)

Németországban a tárgyi katalogizálás is egy *authority file* alapján történik, mely a nemzeti szabályzat (RSWK) alapján történő katalogizáláskor használt tárgyszavak teljes kontrollált szótárát tartalmazza. Ezt a fájlt az ausburgi egyetem könyvtára indította útjára, és jelenleg egy igen nagy együttműködési projekt keretében gondozzák, mely összefogja a virtuális nemzeti könyvtárakat, a kollektív katalógusokat, valamennyi regionális katalogizáló központot, az osztrák és német-svájci könyvtárakat, valamint a firenzei és római művészeti könyvtárakat. Egy valóban nemzetközi, és teljes egészében német nyelvű fájlról van tehát szó. Érdekes vonása a szoros korreláció a személynevek fájljával. Valójában minden személynév az SWD-ből átkerült a PND-be, és azokat csak ott kezelik. Ez meglehetősen egyedül megoldás, hiszen Németországban a betűrendes (szerzői) katalogizálás és a tárgyi katalogizálás másként kezeli a személyneveket (tárgyszóként a személynév német formáját, míg szerzőként az eredeti formát részesítik előnyben). Másrészt, jelenleg az SWD az egyetlen *authority file* Németországban, mely egységesített címetek ad, és ekként a betűrendes katalogizálásban is felhasználható⁴. Mindezekkel összefüggésben meg kell jegyeznünk, hogy

nem minden könyvtár alkalmazza – vagy egyes esetekben, nem szívesen alkalmazza – a tárgyi feltárásnak ezt a rendszerét, és a DDB nemrég hozakodott elő a Dewey Tizedes Osztályozás 22. kiadása alapján készítendő német verzió tervével.

A személynevek: Personennamendatei (PND)

Ez a legkésőbbi *authority file* Németországban, melyet 1995-ben kezdtek építeni. A katalóguskonverziós projektek nyomán keletkezett, eredetileg azzal a céllal, hogy összehangolja az 1500 és 1850 között megjelent könyveken szereplő szerzői nevek besorolási adatként használható alakjait. Ennek megfelelően nagy figyelmet fordít a régi nevekre, és tartalmazza a klasszikus és középkori szerzők neveinek német *authority file*-jait is⁵. Mivel a fájl nagyobbik része a német bibliográfiai rekordokból nyert nevekből készült, különbség van a nevek és a személyek rekordjai között. A személyi rekordok tartalmazzák mindazokat az adatokat, amik elvárhatók egy személyek neveit tartalmazó *authority file*-től: adatokat, biográfiai jellegű információkat, megjegyzéseket stb. Jelenleg 650000 személyekre vonatkozó rekord van, ami a fájl 27%-a, míg 1,4 millió a névrekordok száma. A PND is együttműködésen alapuló projekt: kezdetben a BSB vezette a projektet, ezt később a DDB vette át, míg a BSB továbbra is fő felelőse az antik nevek ügyének. Ezt a fájlt még nem integrálták minden regionális katalógusba, viszont elterjedten alkalmazzák kéziratok esetében, és alapját képezi a *Kalliope* elnevezésű nemzetközi autográf kézirat-adatbázisnak, melyet az SBB épít. Az *OCLC Research Center*-rel és a *Library of Congress*-szel közös *VIAF* projektben, mely egy nemzetközi virtuális (*Virtual International Authority File*) létrehozását célozza is érdekeltek a német könyvtárak. Összekötjük a PND-t a *Library of Congress authority file*-jával, hiszen a modern nevek szabványos formái megállapításánál ezt elsődleges forrásként lehet használni.

Zárszó

Mivel Németországban természetes az országos szintű együttműködés, a nemzetközi együttműködés mindössze egy lépés előre. A német könyvtárak számára elsődlegesen fontos a kooperáció és a szabványosítás. Miután a német szabályzatok és formátumok nem az AACR-en és a MARC-on alapulnak, élnek a konverziós eszközökkel és kihasználják a tartalmak harmonizálása iránti erős akaratot. A katalogizálási szabályok iránti érdeklődés azt mutatja, hogy Németország mozdulni akar. Értékes tartalmakat kínálnak a nemzetközi együttműködésben az UBC minden szintjén: a beszerelési adatállományokat, régi könyvek bibliográfiáit, egy nyitott nemzeti bibliográfiát, és egy gazdag periodika-adatbázist.

Jegyzetek

1. A BSB részese az országos szintű megosztott állománygyarapítási együttműködésnek.
2. Az elektronikus periodikumok teljes szövegű adatbázisa, melyet a Regensburgi Egyetemi Könyvtár hozott létre.
3. A német tudományos könyvtárak 1930 előtti anyagának feltárását célzó kollektív katalógus, mely 1931-1939 között jelent meg, befejezetlen maradt.
4. Az SWD részét képezi a TITAN, a klasszikus művek egységesített címeinek jegyzéke.
5. Personennamen der Antike – PAN; Personennamen des Mittelalters -PMA

A nemzetközi ISSN Regiszter online változata 2005 márciusától az ISSN Portálon keresztül érhető el. A korábbi felhasználói felület, az ISSN Online hozzáférést a párizsi ISSN Nemzetközi Központ 2005 július 1-jével megszünteti - adta hírül a Magyar Nemzeti ISSN Központ vezetője.
(OSZK hírlevél. 2005. április 18. Gazdag Tiborné)



A Neumann-ház honlapja új szerkezetben, megújult külsővel várja a látogatókat. A szerkesztők áttekinthetőbbé, könnyebben elérhetővé kívánták tenni szolgáltatásaikat. A keresési lehetőségeknél újdonság, hogy a nyitólap jobb felső részében választási lehetőséget kínálnak, hogy a kulcsszavas keresést a honlapon, vagy az Internet-katalógusban kívánja-e igénybe venni az érdeklődő. Természetesen a WebKat.hu menüpontban ettől függetlenül is rendelkezésre áll az egyszerű és az összetett keresés a katalógus több mint 270 000 tétele között. A weboldalakhoz elkészült a vakok és gyengénlátók igényeihez alkalmazkodó változat is.
(Bánkeszi Katalin, www.neumann-haz.hu)



A Szép Magyar Könyv 2004 versenyen az Országos Széchényi Könyvtár kiadványai a nyolc szakmai díjból kettőt, valamint a közönségdíjat is megkapták. A művészeti könyvek kategóriájában a Corvina Kiadóval közösen megjelentetett „A holló jegyében – fejezetek a corvinák történetéből” c. kötet kapta a fődíjat és Mádl Ferenc köztársasági elnök különdíját.
(OSZK levelezési lista, 2005. jún. 6.)